

Fästingburen hjärninflammation (TBE)

Information till allmänheten i Västra Götaland 2018

TBE (tick-borne encephalitis) är en inflammation i hjärnan, som orsakas av att virus överförs till människa via bitt av fästing. Sjukdomen smittar inte från person till person. Efter genomgången TBE är man immun hela livet. Det finns ingen behandling mot sjukdomen, men den kan förhindras genom vaccination.

Bakgrund

År 1998 hittades för första gången TBE hos en person som hade smittats i Västra Götaland. Till en början fanns TBE framför allt i gamla Skaraborgs län. De sista åren har många smittats längre västerut på Dalslandssidan av Vänern, i Götaälvdalen och inom vissa kustnära områden i Bohuslän. Antalet sjukdomsfall varierar något mellan åren, men trenden är att antalet ökar. År 2017 anmäldes 60 fall, vilket är en kraftig ökning jämfört med tidigare år.

Vaccination

Vaccin mot TBE har god skyddseffekt. En fullständig grundvaccination omfattar normalt tre sprutor. De två första ges med *minst* en månads mellanrum, lämpligen så att den andra dosen hinner ges senast i mars-april. Dessa två vaccinationer ger ett hyggligt skydd, men varar bara en säsong. Därför behövs en tredje dos för att förlänga och förbättra skyddet. Denna ges minst fem månader efter vaccination nummer två, och helst i god tid inför nästföljande vår. Skyddet kvarstår sedan i minst tre år. Om man därefter fortfarande vistas i områden där TBE förekommer, bör en fjärde dos ges efter tre år, och därefter ytterligare påfyllnadsdoser vart femte år.

Personer som fyllt 50 år när vaccinationen påbörjas eller som har nedsatt immunförsvar kan få ett sämre skydd, och därför rekommenderas en tredje dos minst två månader efter dos två. En fjärde dos bör därefter ges minst fem månader efter dos tre inför nästa fästingsäsong för att fullfölja grundvaccinationen. Påfyllnadsdoser ges enligt samma schema som för yngre vuxna och barn. Vaccinet kan ges till barn från 1 års ålder.

Vaccinationen betalas av den enskilde och omfattas inte av högkostnadsskyddet.

Vaccination mot TBE rekommenderas till:

- Fast boende och sommarboende i områden med smittrisk (se karta).
- Personer som vistas i skog och mark i områden med smittrisk (se karta).
- För smittrisk i övriga Sverige, se respektive smittskyddsenhets lokala rekommendationer.
- Resenärer som ska vistas i skog och mark på Åland, i Baltikum eller i särskilda riskområden i Central- och Östeuropa.

Vaccination är mindre angelägen för:

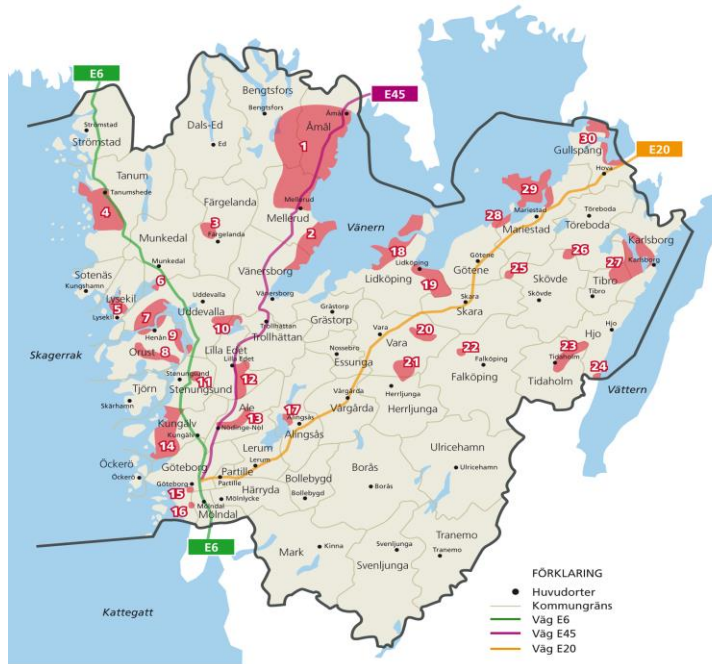
- Personer som endast kortvarigt vistas i områden med smittrisk.
- Personer bosatta i riskområde, men som inte brukar vistas i skog och mark.

Vill du veta mer?

På 1177.se hittar du information om

- [TBE](#)
- [Vaccin mot TBE](#)
- [Fästingbett](#)

TBE-riskområden geografisk beskrivning 2018

1. Väster och söder om Amål, sydost om Bengtsfors och norr och väster om Mellerud, särskilt kring Svanefjorden och sjöarna Änimmen och Råvarp (**Amåls, Bengtsfors och Melleruds kommuner**)
2. Söderut från Hjortens udde i Vänern, öster om Brälända och ned till Sikhall/Timmervik (**Melleruds och Vänersborgs kommuner**)
3. Nordväst om Färgelanda (**Färgelanda kommun**)
4. Väster och söder om Tanumshede, särskilt kustnära från Havstensund över Grebbestad till Fjällbacka (**Tanums kommun**)
5. Fjordnära vid Lysekil (**Lysekils kommun**)
6. Smörkullen vid Gullmarsfjorden i Skredsvik (**Uddevalle kommun**)
7. Kring Havstensfjorden: norra Orust från Kungsviken till bron och södra Bokenäs till Högås (**Orusts och Uddevallas kommuner**)
8. Centrala och sydöstra Orust: Röra, Stala till Svanesund (**Orusts kommun**)
9. Fjordnära kring Buvenäs och Stillingen på östra Orust och på fastlandet söder om Ljungskile (**Orusts och Uddevallas kommuner**)
10. Väster om Trollhättan i området kring och väster om Öresjö (**Trollhättans, Lilla Edets och Uddevallas kommuner**)
11. Öster om Stenungsund vid sydändan av sjön Stora Hallungen (**Stenungsunds kommun**)
12. Från Lilla Edet och söderut i Götaälvdalen, särskilt kring Lodöse (**Lilla Edets kommun**)
13. Området mellan Skepplanda och Nol (**Ale kommun**)
14. Väster om Kungälv i området kring Kode och Kärra (**Kungälv kommun**)
15. Norra Ånggårdsbergen i Göteborg (**Göteborgs kommun**)
16. Kring Sjösjö i södra Göteborg (**Göteborgs och Mölndals kommuner**)
17. Väster om Alingsås vid norra sjön Mjörn (**Alingsås kommun**)
18. Västra Källand med Källandsö, särskilt Hindens rev (**Lidköpings kommun**)
19. Området kring Lidköping, Filsbäck och Vinninga (**Lidköpings kommun**)
20. Området söder om Kvänum (**Vara kommun**)
21. Området kring Vedum, Larv och Fåglavik (**Vara och Herrljunga kommuner**)
22. Vilsk-Kleva vid Mösseberg väster om Falköping (**Falköpings kommun**)
23. Söder, öster och nordost om Tidaholm, särskilt Helleden (**Tidaholms kommun**)
24. Länsgränsen vid Vättern (**Hjo kommun**)
25. Väster om Lerdala (**Skövde kommun**)
26. Kring Tidan (**Skövde kommun**)
27. Nordost om Tibro vid sjön Örlen, väst och nordväst om Karlsborg kring Kyrksjön, Bottensjön och Viken (**Tibro och Karlsborgs kommuner**)
28. Väster om Mariestad och Vänersnåra kring Ärnäs och Gullsjö/Sjöberg (**Götene och Mariestads kommuner**)
29. Norr om Mariestad på Torsö och närmaste fastlandet (**Mariestads kommun**)
30. Vänersnåra kring Gullspång och runt sjön Skagern (**Gullspångs kommun**)